

Buurtonderzoek Holtenbroek III

Resultaten van huis-aan-huis onderzoek naar veiligheid in de buurt

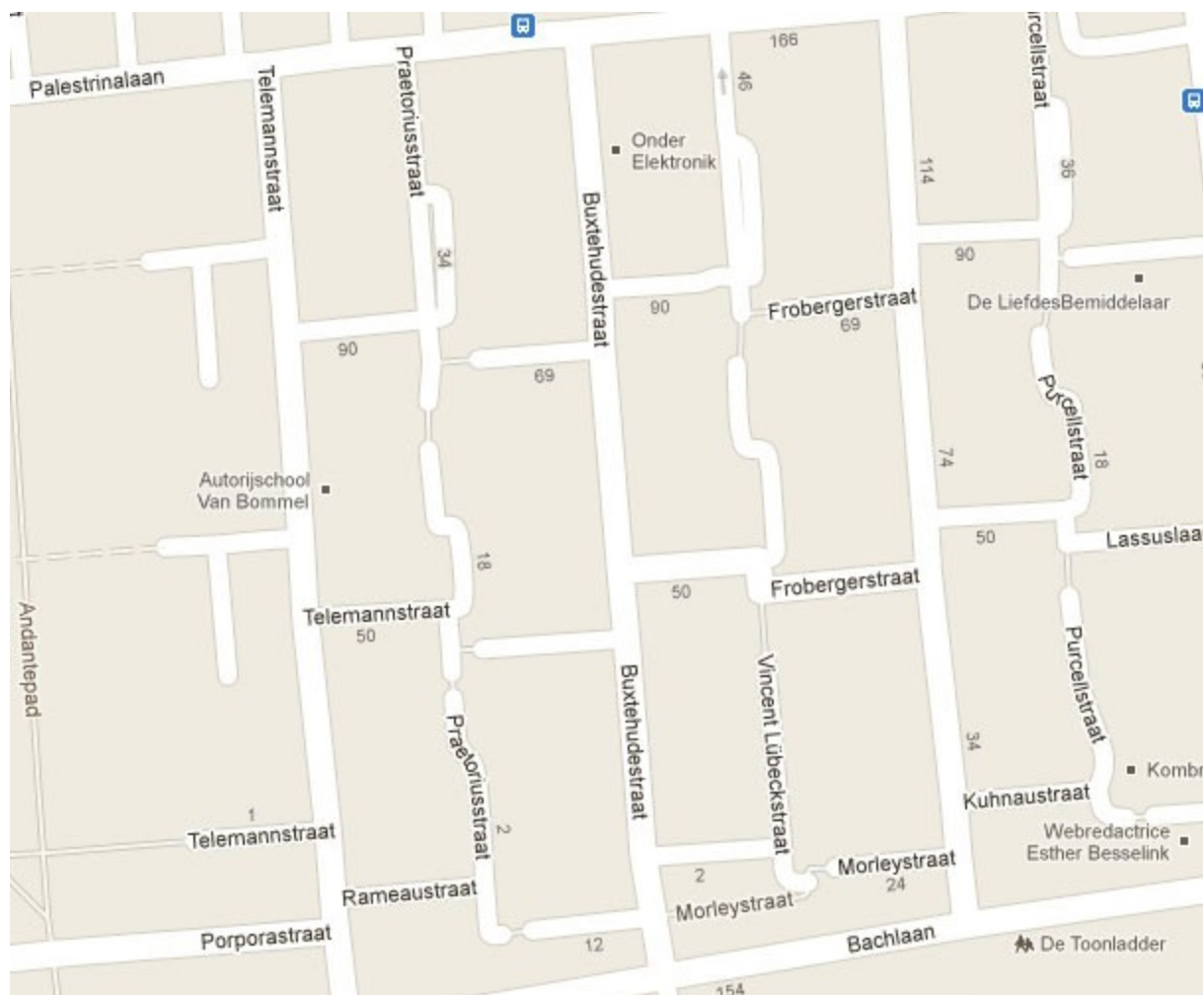
SP Zwolle – maart 2013

Inleiding

In de herfst van 2012 kreeg de Zwolse SP steeds meer signalen dat er in de buurt Holtenbroek III sprake was van een verslechterende veiligheidssituatie. Hierop besloot de afdeling direct met de bewoners van de wijk te gaan praten via huis-aan-huis gesprekken aan de voordeur. In de periode van november tot en met januari zijn zij zo drie straten van Holtenbroek III langsgegaan: de Buxtehudestraat, de Frobergerstraat en de Praetoriusstraat. Kort voor de eerste straat werd langsgegaan vond een opzienbarende schietpartij plaats in Holtenbroek III. Dit was geen directe aanleiding voor het onderzoek, want daartoe was voor de schietpartij al besloten, maar kan natuurlijk wel van invloed zijn geweest op het veiligheidsgevoel. Niettemin kregen wij uit de gesprekken de indruk dat de meeste bewoners dit vooral als een incident beschouwden en minder als tekenend voor de buurt.

De reacties verschilden uiteraard fors van deur tot deur. Een deel van de bewoners was niet thuis, een aantal had geen tijd of wilde niet met de SP praten, een enkeling gaf aan uit angst niet te willen praten. Uiteindelijk heeft de SP zo'n honderd bewoners direct gesproken, wat kan verschillen van een paar vragen aan de deur tot uitgebreide gesprekken aan de keukentafel.

1. Holtenbroek

In brede zin kan gesteld worden dat het goed gaat met de wijk Holtenbroek. Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd door gemeente, woningbouwcorporaties en bewoners in de wijk: oude slechte flats zijn langzaam vervangen door betere woningen, en de sociale samenstelling van de wijk wordt diverser. Het aanzien van een groot deel van de wijk is verbeterd. In Holtenbroek I (voormalige Trapjeswijk) stamt het overgrote deel van de woningen inmiddels van na 2000. In Holtenbroek wonen zo'n 10.000 inwoners.¹ De wijk kent een relatief hoge doorstroom van bewoners: zowel de instroom als de uitstroom ligt boven het Zwols gemiddelde. Het werkloosheidspercentage lag in 2011 op 7.3%, flink boven het stadsgemiddelde van 4.2%.² Het aantal uitkeringsgerechtigden lag in 2011 met 8.2% 2,5 keer hoger dan het gemiddelde in de stad. Het ligt voor de hand dat gezien de economische crisis deze cijfers (voor zowel de stad als geheel als voor Holtenbroek) verder zijn gestegen. In vergelijking met de problematiek in de jaren '90 is Holtenbroek er gemiddeld gesproken behoorlijk op vooruitgegaan, maar de wijk als geheel scoort vaak onder het Zwols gemiddelde op verschillende leefbaarheidsfactoren.

2. Raadsenquête 2012

In december 2012 is de Raadsenquête 2012 uitgegaan. Dit is een digitale enquête onder 1225 Zwollenaren in de leeftijdscategorie 18+. Op verzoek van de SP is hierbij de vraag meegenomen: 'Heeft u het idee dat de criminaliteit in Holtenbroek de afgelopen jaren is toegenomen of afgenomen?' Van de respondenten die in Holtenbroek wonen meent 9% dat deze sterk is toegenomen, 34% dat deze is toegenomen, 34% dat deze gelijk is gebleven, 7% dat deze was afgenomen en 2% dat deze sterk was afgenomen. 14% wist het niet of had geen mening. Deze cijfers laten zien dat (het gevoel van) criminaliteit door verschillende bewoners van Holtenbroek verschillend wordt beleefd, maar dat de tendens meer naar een verslechtering dan een verbetering van de situatie neigt.

Bron: Raadsenquête 2012 ³

1 GBA 1-1-2012

2 UWV Werkbedrijf 1-1-2011

3 De uitslagen van de Raadsenquête 2012 kunnen worden ingezien op <http://apache.zwollevideovod.pmedia71.kpnstreaming.nl/raadsenquête.swf>

3. Cijfers Holtenbroek III

Volgens onderzoeken van de gemeente Zwolle door het onderzoeksbureau O&S in 2010 en 2011 scoorde de buurt Holtenbroek III in een aantal veiligheidsaspecten, specifiek waar het gaat om het gevoel van onveiligheid, daadwerkelijke bedreiging en overlast van rommel op straat substantieel slechter dan het Zwols gemiddelde en ook slechter dan de rest van Holtenbroek. Als het gaat om inbraken en mishandeling stak Holtenbroek III er helemaal niet bovenuit maar paste goed in het Zwols gemiddelde.

	Zwolle	Holtenbroek	Holtenbroek III
<i>Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt</i>	19%	40.80%	48%
<i>Woninginbraak per 100 woningen</i>	0.7	0.6	0.6
<i>Bedreiging per 10.000 inwoners</i>	22	34	58
<i>Mishandeling per 10.000 inwoners</i>	39	40	41
<i>Ervaart overlast van rommel op straat</i>	33.60%	57.10%	62.50%

Bron: onderzoeken O&S gemeente Zwolle in 2010 en 2011 via Buurtinfo Zwolle

Ook in de media zijn afgelopen jaar berichten verschenen over de groeiende problematiek in de wijk, mede aan de hand van de schietpartij eind 2012.⁴

4. Algemene conclusies

Het beeld bij de drie verschillende straten verschilt: het gevoel van onveiligheid is duidelijk het hoogst in de Buxtehudestraat, wat minder in de Frobergstraat en slechts beperkt in de Praetoriusstraat. Opmerkelijk, en ook verontrustend, is het hoge aantal adressen waar wij langskwamen waar onlangs een inbraak had plaatsgevonden. Dit doet vermoeden dat de inbraakcijfers in Holtenbroek III inmiddels boven het Zwols gemiddelde zijn gestegen. Er zijn ook (te) veel meldingen van overlast door vandalisme en intimidatie, al valt dat in de Praetoriusstraat weer erg mee. In alle drie de straten lijkt het verder dat het onveiligheidsgevoel en de overlast van bijvoorbeeld hangjongeren stijgt naar mate de woning dichterbij de Palestrinalaan ligt. Het is verder aan de buurt te zien dat bewoners en woningbouwcorporaties (met name SWZ) de afgelopen jaren hebben geïnvesteerd in hun buurt: vergeleken bij een aantal jaar geleden is het aanzien van de woningen verbeterd. Er zijn veel bewoners die trots zijn op hun buurt en hun best doen deze te verbeteren: het gevoel dat de buurt aan het afglijden is, is vooral in de Buxtehudestraat en de Frobergstraat erg aanwezig.

4.1 De Buxtehudestraat

In de Buxtehudestraat hebben de SP-vrijwilligers met ongeveer 45 bewoners gesproken. Uit de reacties blijkt dat een forse meerderheid van de bewoners zich zorgen maakt over de veiligheid in de wijk. Ook mensen die zich niet onveilig voelen in de wijk geven wel aan dat de veiligheid achteruit gaat. De recente schietpartij heeft veel bewoners laten

---

⁴ <http://www.destentor.nl/regio/zwolle/holtenbroek-glijdt-toch-weer-af-1.3512628>

schrikken, maar wordt door de meeste wel als een incident gezien. Dat geldt niet voor de problemen met hangjongeren en met groepen Antillianen onderling. Verschillende bewoners geven aan dat dit de belangrijkste oorzaak is van de veiligheidsproblematiek.

Eveneens zorgelijk is dat –voor een betrekkelijk kleine straat- een behoorlijk aantal bewoners te maken heeft gehad met (pogingen tot) inbraak en vormen van kleine criminaliteit, zoals het stelen van fietsen uit de tuin en het dumpen van rotzooi. Bij een bewoner is zelfs een groot metalen tuinhek geheel uit de tuin gestolen.

Bewoners kennen meestal hun directe burens, maar hebben verder weinig contacten in de straat. De sociale samenhang is laag, deels uit angst, deels uit gebrek aan interesse. Sommige mensen hebben 's avonds last van geluidsoverlast van mensen die langdurig buiten zitten, maar durven deze daarop niet aan te spreken (of geven aan dat het zinloos is). Een aantal ouders geeft aan hun kinderen niet buiten te durven laten spelen, of dat hun kinderen op straat worden uitgescholden. Ten minste twee bewoners melden dat er gedeald wordt aan kinderen. Sommige buurtbewoners proberen dingen te organiseren voor kinderen maar ondervinden weinig steun van andere ouders.

Bewoners zijn weinig optimistisch over de toekomst van de buurt: meerdere mensen gaven aan grote spijt te hebben van de aankoop van hun huis: ze zouden de straat graag willen verlaten maar 'zitten vast' vanwege de onverkoopbaarheid ervan. De eenzijdige sociale samenstelling wordt als een groot probleem gezien: 'er is niemand meer om je aan op te trekken', aldus een bewoner. Oudere bewoners melden dat de buurt prima was tot er forse hoeveelheden nieuwe bewoners (uit o.a. de Trapjeswijk) in de buurt kwamen wonen waarmee overlast ontstond. Zij nemen het de gemeente en SWZ kwalijk dat deze niet hebben ingezet op een meer gemengde wijk.

Een veelgehoorde opmerking in de buurt is dat de politie vaak zichtbaar is, maar zelden optreedt of zelfs maar de auto verlaten. Sommige bewoners zeggen precies te kunnen aanwijzen waar criminele activiteiten plaatsvinden, maar klagen dat de politie niet handhaaft. Ook het te hard rijden in de straat wordt door een flink aantal bewoners als een groot probleem gezien.

4.2 De Frobergerstraat

In de Frobergerstraat hebben wij ongeveer 30 mensen gesproken. Deze straat geeft een gemengd beeld. Ongeveer de helft van de ondervraagde bewoners geeft aan zich wel veilig te voelen (al vindt ook daar weer een deel van dat er wel een achteruitgang is). De andere helft voelt zich niet veilig, durft bijvoorbeeld 's avonds niet meer over straat. Een bewoner probeert al 7 jaar weg te komen uit de wijk, onder andere omdat haar kinderen op weg naar school worden lastig gevallen, maar slaagt daar niet in door gebrek aan sociale huurwoningen. Een enkele bewoner geeft aan dat de wijk er juist op vooruit is gegaan.

Het aantal inbraken in deze straat lijkt schrikbarend hoog: volgens een bewoner zeker zes het afgelopen halfjaar op een totaal van iets meer dan honderd woningen. Een bewoner was net bezig zijn heg te verwijderen toen de SP'ers langskwamen, omdat deze eerder door een inbreker was gebruikt als dekking om de deur te forceren.

Sommige bewoners ervaren andere vormen van overlast, bijvoorbeeld lekgestoken autobanden of huisafval dat lang blijft liggen. Na een telefoontje naar de gemeente wordt dit wel verwijderd, maar daarmee wordt de oorzaak niet weggenomen. Sommige mensen kiezen ervoor om 's avonds de deur niet meer te openen voor onbekenden.

Volgens enkele bewoners schittert de politie in de straat door afwezigheid, of komen uitsluitend na incidenten. Daar staat tegenover dat andere bewoners, onder andere aan de hand van een inbraak, met veel lof over de politiebijstand die ze hebben gekregen spreken.

4.3 De Praetoriusstraat

In de Praetoriusstraat hebben wij met ongeveer 20 mensen gesproken. De straat wordt door de meeste bewoners gezien als een veilige straat, waar weinig gebeurt. Met name aan het begin van de straat (waar deze de Rameaustraat kruist) wonen mensen met plezier zonder veel gevoel van onveiligheid. 'In elke straat gebeurt wel wat' en 'In de Buxtehudestraat is het veel erger' zijn typerende reacties. Het beeld verandert wel naar mate je dichterbij de kruising met de Palestrinalaan komt. Daar wonen ook mensen met een flink onveiligheidsgevoel.

Opmerkelijk is dat ook in een straatdeel met een hoog veiligheidsgevoel wij opnieuw op een recent inbraakgeval stuiten. Dit werd door de betreffende bewoner en de burens, die al geruime tijd in de straat woonden, als een nieuwe ontwikkeling gezien: zoiets was in de jaren daarvoor nooit gebeurd. Dit versterkt het gevoel dat er een stijging van inbraken in Holtenbroek III plaatsvindt.

Verder in de Praetoriusstraat wordt het beeld minder positief. Ook hier zijn bewoners te vinden die met zorg spraken over de eenzijdige sociale samenstelling van de buurt. Door de opeenstapeling van lage inkomens zijn volgens deze bewoners bepaalde problemen onvermijdelijk. Er wonen ook 'spijtoptanten' uit wat voorheen de Trapjeswijk was: zij willen graag terug naar Holtenbroek I maar twijfelen of zij de extra huur kunnen betalen. De bewoners die vlakbij de plek wonen waar de schietpartij heeft plaatsgevonden zijn wel bang voor wraakacties als de betrokkene vrij komt.

Een specifiek probleem voor deze straat zijn (illegale) oud-ijzerhandelaren (die wonen in de Buxtehudestraat maar wiens tuinen die van de Praetoriusstraat raken). De waar wordt opgeslagen in aanbouw in de tuin. Tegen dit soort aanbouw wordt nu opgetreden door de gemeente/welstandscommissie maar in de ervaring van de bewoners durft de gemeente niet tegen de echte overlastveroorzakers op te treden, alleen tegen gewone burgers die daardoor hun schuurtje moeten verwijderen/vervangen.

Een bewoner gaf aan bang te zijn op straat met de politie te praten, omdat dit al snel wordt gezien als 'klikken'.

5. Conclusies/aanbevelingen

Het gevoel van onveiligheid in Holtenbroek III is, hoewel het verschilt per straat, fors te noemen. Nu is een gevoel van onveiligheid niet automatisch hetzelfde als daadwerkelijke onveiligheid, maar de klachten over inbraak, vandalisme, hangjongeren etc. zijn te

structureel om alleen als een gevoel weg te zetten. Holtenbroek III scoorde in het verleden al relatief slecht als het gaat om sommige veiligheidsaspecten, daar lijkt op het moment het grote aantal inbraken aan toegevoegd te kunnen worden. Gezien het flinke aantal bewoners dat van mening is dat het niet goed gaat met de wijk op veiligheidsgebied, zou de gemeente moeten overwegen om aanvullende middelen in te zetten om de situatie te verbeteren. Wij doen de volgende aanbevelingen:

1. Vergroot de zichtbaarheid van de politie in de wijk.

Er is bij een deel van de bewoners onvrede over de zichtbaarheid van de politie. Veelgehoorde klachten zijn 'de politie rijdt rond maar stapt nooit uit de auto' en 'de politie komt alleen na een incident'. Hiervoor zal aanvullende politie-inzet nodig zijn, wat betekent dat de prioriteiten op stadsniveau verlegd moeten worden.

2. Overweeg een extra (tijdelijke) politiepost in Holtenbroek III

Er is een politiepost in Holtenbroek III maar deze ligt ongeveer zo ver van Holtenbroek III als binnen de wijk mogelijk is. Er staan in de buurt verschillende (koop)woningen al geruime tijd leeg. Het zou mogelijk moeten zijn om deze tijdelijk te gebruiken als extra politiepost.

3. Doe meer aan inbraakpreventie

Er zijn in het verleden (2010) in Holtenbroek avonden georganiseerd met informatie over inbraakpreventie. Gezien het hoge aantal inbraken op dit moment ligt het voor de hand hier weer op in te zetten.

4. Voorkom in de toekomst een dusdanig eenzijdige samenstelling in een buurt

Veel bewoners noemen als oorzaak van het probleem de eenzijdige sociale samenstelling van de wijk. Met name door de overloop bij de sloop van de Trapjeswijk wordt er door oudere bewoners ervaren dat de buurt achteruit gaat. Dit is gemakkelijker gezegd dan gedaan, want door het tekort aan sociale huurwoningen in de stad zijn Holtenbroek III en Dieze-Oost vaak de enige mogelijke plekken waar mensen met een laag inkomen terecht kunnen.

5. Maak middelen vrij voor het versterken van de sociale samenhang in de buurt

Veel bewoners geven aan buiten hun directe burens nauwelijks anderen in de straat te kennen. Bewoners die proberen iets te organiseren, bijvoorbeeld activiteiten voor kinderen, stuiten op gebrek aan medewerking of desinteresse elders in de straat. Deze problemen zijn niet simpelweg met geld op te lossen, maar een financiële impuls kan wel helpen de sociale samenhang te vergroten en daarmee ook de veiligheid.

6. Laat opnieuw onderzoek doen naar de veiligheidscijfers in Holtenbroek III

Met name het percentage inbraken dat bleek uit het onderzoek van O&O in 2010 en 2011 (net beneden het Zwols gemiddelde) strookt niet met het beeld dat uit dit onderzoek naar voren komt. Een vergelijking van 2013 met de eerdere cijfers zou moeten kunnen aantonen of er inderdaad sprake is van een verslechterde situatie.

Naschrift

Naar aanleiding van de aankondiging van dit rapport is de SP aangeschreven door enkele bewoners van Holtenbroek die zich zorgen maken dat hun wijk weer negatief in het nieuws zou komen door publiciteit over onveiligheid. Wij zijn niet ongevoelig voor deze

zorg, en waarderen het bijzonder dat mensen hun wijk willen verbeteren. Wij zijn echter wel dusdanig geschrokken van de problemen die wij in Holtenbroek III hebben geconstateerd dat wij vinden dat dit openlijk genoemd moet kunnen worden. Problemen los je niet op door er niet over te praten.